

Sygn. akt IX Ca 1270/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.),
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek, SO Krystyna Skiepmo,
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. K. (1)

z udziałem A. K., L. Ł., Z. B. i A. H.

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 16 maja 2017 r., sygn. akt I Ns 83/15,

p o s t a n a w i a:

1. sprostować zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w jego komparycji po słowach „o dział spadku po S. K.” wpisać „i zniesienie współwłasności”;
2. oddalić apelację;
3. stwierdzić, że koszty postępowania apelacyjnego wnioskodawca i uczestnicy ponoszą każdy w zakresie związanym ze swoim udziałem w sprawie.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 1270/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. K. (1) wniósł o dział spadku po S. K., w którego skład wchodziło: własnościowe prawo do lokalu nr (...) o powierzchni 49,50 m² wraz z częścią składową w postaci piwnicy o powierzchni 2,10 m², położonego w O. przy ul. (...), które znajduje się w zasobach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, o wartości 200.000 zł, nieruchomość rolna zabudowana, położona w gminie Ś., miejscowości K., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o

wartości 90.000 zł, samochód osobowy marki R. (...), rok prod. 2003 o wartości 6.000 zł, gotówka w kwocie 9.988,30 zł znajdująca się na koncie(...)W. Banku Spółdzielczego w D., gotówka znajdująca się u uczestniczki Z. B. w kwocie 20.006,78 zł.

Wnioskodawca wniósł o przyznanie mu spółdzielczego własnościowego prawo do lokalu mieszkalnego, działkę gruntu położoną w miejscowości K. o numerze (...)w obrębie geodezyjnym nr (...), o wartości 5.510 złotych i samochód R. (...). Wnioskodawca domagał się też zasądzenia od uczestniczek na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że S. K. zmarł 13 kwietnia 2014 r. w miejscowości K.. Spadek po nim odziedziczyły na podstawie ustawy matka spadkodawcy – A. K. w 1/2, oraz jego rodzeństwo: Z. B., L. Ł. oraz wnioskodawca po 1/6 każdy. Podniósł, że na nabycie prawa do lokalu mieszkalnego przeznaczył środki z własnej księżeczki mieszkaniowej – w sumie 21.468,31 zł.

Uczestniczki postępowania A. K., L. Ł. i Z. B. w odpowiedzi na wniosek wskazały, że oprócz wymienionych we wniosku składników majątkowych, w skład spadku po S. K. wchodziły nadto: nieruchomość położona w miejscowości (...), stanowiąca zabudowaną działkę gruntu o numerze (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 30.000 zł; samochód osobowy S. (...) rok prod. 1996 o wartości 2000 zł, ciągnik U.(...) o wartości 3.000 złotych, ciągnik C- (...) o wartości 2.000 złotych, środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym (...) prowadzonym przez W. Bank Spółdzielczy w J., Oddział D. w kwocie 9.988,30 zł oraz inne szczegółowe wymienione w odpowiedzi na wniosek ruchomości.

Uczestniczki zawnioskowały o wezwanie do udziału w sprawie A. H., która otrzymała w darowiźnie udziały w spółdzielczym prawie do lokalu i nieruchomościach objętych wnioskiem. Uczestniczki postępowania podały, że wnioskodawca mieszka za granicą, nigdy nie mieszkał w spornym lokalu i nie ponosił kosztów jego utrzymania, toteż niecelowym jest przyznawanie prawa do lokalu na jego rzecz. Zakwestionowały twierdzenia wnioskodawcy co do tego, że ten finansował nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu z własnych środków. Uczestniczki do rozliczenia natomiast zgłosiły również poniesione na nieruchomości i ruchomości wchodzące w skład spadku nakłady.

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2015r. Sąd wezwał do udziału w sprawie A. H..

Postanowieniem z dnia 16 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie dokonał działu spadku po S. K., w ten sposób, że wchodzące w skład tego spadku: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O. o wartości 200.000 złotych, działki gruntu położone w miejscowości K. o numerach (...), dla których prowadzona jest księga wieczysta nr OL (...), o łącznej wartości 297.890 złotych, ciągnik U. (...) o wartości 5.000 złotych, ciągnik U. C- (...) o wartości 2.000 złotych, pług 3-skibowy o wartości 300 złotych, kosiarkę listwową typu OSA o wartości 90 złotych, kopaczkę do ziemniaków (...) o wartości 200 złotych, przetrząsaczko - zgrabiarkę o wartości 180 złotych - brony zawieszane 3 polowe o wartości 150 złotych, tj. przedmioty i prawa o łącznej wartości 505.810 złotych przyznał na własność uczestniczce postępowania A. H.; nieruchomość położoną w miejscowości (...), stanowiącą zabudowaną działkę gruntu o numerze (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta nr OL (...), o wartości 65.290 złotych, przyznał na współwłasność w częściach równych uczestniczkom postępowania A. H. i L. Ł., natomiast działkę gruntu położoną w miejscowości K. o numerze (...) w obrębie geodezyjnym nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr OL (...), o wartości 5.510 złotych, samochód R. (...) o wartości 6.000 złotych, tj. przedmioty i prawa o łącznej wartości 11.510 złotych przyznał na własność wnioskodawcy J. K. (1). Dokonał działu spadku po S. K. w części dotyczącej wchodzącego w jego skład samochodu S. (...) poprzez nakazanie jego sprzedaży, a następnie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży w ten sposób, aby po pokryciu kosztów sprzedaży, pozostałą sumę podzielić w następujący sposób: J. K. (1), L. Ł. i Z. B. przyznać po 1/6 części, zaś A. K. - 3/6 części tej sumy. Zasądził od uczestniczki postępowania A. H. na rzecz wnioskodawcy J. K. (1) tytułem dopłaty kwotę 86.069,16 złotych płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia. Zasądził od uczestniczki postępowania L. Ł. na rzecz wnioskodawcy tytułem dopłaty kwotę 3.522,50 złotych płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia. Zasądził od uczestniczki postępowania Z. B. na rzecz wnioskodawcy tytułem rozliczenia wzajemnych roszczeń związanych z posiadaniem majątku spadkowego i

spląty kwotę 3.089,98 złotych płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia. Zasadził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania A. K. tytułem spląty kwotę 5.755 złotych płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Obciążył uczestników postępowania nieuiszczonymi kosztami sądowymi, w ten sposób, że wnioskodawcę obciążył 1/6 częścią, zaś uczestniczki postępowania A. K., L. Ł., Z. B. i A. H. solidarnie 5/6 części tych kosztów, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu. Oddalił wnioski wnioskodawcy i uczestniczek postępowania o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 13 kwietnia 2014 r. zmarł jako kawaler S. K.. W dniu 15 października 2014 r. w O. przed notariuszem został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia, zgodnie z którym spadek po zmarłym S. K. na podstawie ustawy nabyli A. K. (matka zmarłego) w udziale 1/2, oraz rodzeństwo zmarłego: Z. B., J. K. (1) i L. Ł. po 1/6 każde z nich.

J. K. (1) mieszka i pracuje w Austrii. Uczestniczka Z. B. posiada córkę, A. H. mieszkającą na stałe na Ukrainie.

W skład spadku po S. K. wchodzi: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O., o wartości 200.000 złotych, działki gruntu położone w miejscowości K. o numerach (...), dla których prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o łącznej wartości 297.890 złotych, ciągnik U. (...) o wartości 5.000 złotych, ciągnik U. C- (...) o wartości 2.000 złotych, pług 3-skibowy o wartości 300 złotych, kosiarka listwowa typu OSA o wartości 90 złotych, kopaczka do ziemniaków (...) o wartości 200 złotych, przetrząsacz – zgrabiarka o wartości 180 złotych, brony zawieszane 3 polowe o wartości 150 złotych, nieruchomości położona w miejscowości (...), stanowiąca zabudowaną działkę gruntu o numerze (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o wartości 65.290 złotych, działka gruntu położona w miejscowości K. o numerze (...) w obrębie geodezyjnym nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 5.510 złotych, samochód R. (...) o wartości 6.000 złotych, samochód S. (...).

Jak ustalił Sąd Rejonowy spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ulicy (...) w O. zostało nabyte przez spadkodawcę ze środków pochodzących z likwidacji księżeczki mieszkaniowej (21.468,31 zł) oraz innych środków wpłacanych w transzach. Nabycie lokalu w 2004 r. było możliwym dzięki uprzedniemu dokonaniu na rzecz spadkobiercy darowizny ekspektatywy prawa ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego oraz oszczędnemu trybowi życia. Spadkodawca znany był w rodzinie z gospodarności. W owym czasie hodował bydło. Miał ok. 17 krów mlecznych, co umożliwiało mu wykonywanie dostaw mleka do pobliskiej mleczarni dwa razy dziennie aż do pożaru gospodarstwa w 2008 r. Zaoszczędzone pieniądze deponował na lokatach. W czasie nabycia mieszkania przy ul. (...) z zamiarem jego zakupu nosił się również wnioskodawca. Wnioskodawca posiadał oszczędności, które w tym okresie wydawał w Polsce. Część z nich przekazał bratu (spadkodawcy) na zakup mieszkania.

Spadkodawca w dniu śmierci posiadał środki pieniężne zdeponowane na rachunku bankowym prowadzonym przez W. Bank Spółdzielczy w D., nr (...) (...) z saldem 21.641,69 zł, rachunek lokaty terminowej nr (...) z saldem 20.000 zł oraz rachunek lokaty terminowej nr (...) z saldem 3.742,65 zł. W dniu 15 kwietnia 2014 r. uczestniczka Z. B., będąc ustanowionym do rachunku pełnomocnikiem wypłaciła z konta spadkodawcy 20.006,78 zł. Uczestniczka Z. B. po tej dacie przekazała L. Ł. kwotę 2.000 zł. Taką też kwotę przekazała A. K. oraz zachowała dla siebie. Wnioskodawcy Z. B. przekazała kwotę 5.000 zł. Następnie w dniu 23 kwietnia 2014 r., po przedłożeniu rachunków i faktur obejmujących wydatki związane z pogrzebem S. K. uczestniczka Z. B. wypłaciła w sumie 3.742,67 zł. W dniach 3 i 4 września 2014 r. po przedłożeniu kolejnych rachunków Z. B. wypłacono kwotę 11.772,20 zł. W dniu 15 października 2014 r. Bank dokonał likwidacji rachunku w związku ze śmiercią jego posiadacza. Saldo rachunku wyniosło 9.988,30 zł.

Po śmierci spadkodawcy uczestniczka Z. B. zawarła umowę najmu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O.. W okresie od lipca do września 2014 r. uczestniczka pobierała czynsz w wysokości po 600 zł miesięcznie, od października 2014 r. do czerwca 2015 r. po 1.000 zł miesięcznie, a od lipca 2015 r. do września 2015 r. po 300 zł. Według tych stawek w okresie od października 2015 r. do września 2016 r. uczestniczka Z. B. pobrała 9.900 zł i od października 2016 r. do maja 2017 r. – 8.000 zł czynszu. Uczestniczka Z. B. zatem w sumie pobrała z tytułu czynszu 29.600 zł.

W dniu 16 marca 2015 r. uczestniczki postępowania A. K. oraz Z. B. zawarły umowę z A. H., na mocy której Z. B. darowała na rzecz A. H. (swojej córki) udział wynoszący 1/6 w części niezabudowanej nieruchomości rolnej oznaczonej jako działka gruntu nr (...) o łącznym obszarze 13,1600 ha, położonej w obrębie (...) K., dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udział wynoszący 1/6 w zabudowanej nieruchomości oznaczonej jako działka gruntu nr (...) o obszarze 6700 m2 położonej w miejscowości (...) w obrębie (...) K., dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą o nr (...). A. K. darowała natomiast A. H. (swojej wnuczce) udział wynoszący 1/2 w części niezabudowanej nieruchomości rolnej oznaczonej jako działka gruntu nr (...) o łącznym obszarze 13,1600 ha, położonej w obrębie (...) K., dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udział wynoszący 1/2 w zabudowanej nieruchomości oznaczonej jako działka gruntu nr (...) o obszarze 6700 m2 położonej w miejscowości (...) w obrębie (...) K., dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Z. B. pobrała zasiłek pogrzebowy z KRUS w kwocie 4.000 zł w związku ze śmiercią S. K..

Od dnia śmierci spadkodawcy uczestniczka postępowania Z. B. czyniła wydatki związane z utrzymaniem majątku spadkowego w postaci uiszczania należności wynikających z wiążących spadkodawcę umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych (48,15 zł), uiszczala podatek rolny (2.373 zł), uiszczała składki na rolnicze ubezpieczenie społeczne w KRUS (66 zł), uiszczała składkę na ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych związanych z posiadaniem pojazdu R. (...) (399 zł), S. (...) (351 zł) oraz ciągnika (...) (158 zł), uiszczała składkę ubezpieczenia OC rolników za ubezpieczenie budynków gospodarczych (150 zł).

W sumie poniesione przez nią wydatki na majątek spadkowy wyniosły 3.545,15 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego wnioski o zniesienie współwłasności majątku spadkowego zasługiwał co do zasady na uwzględnienie. Ani uczestniczka postępowania A. H., ani wnioskodawca, nie zamieszkują aktualnie w Polsce, choć oboje wyrażają wolę zamieszkania w kraju w przyszłości. W spornym lokalu żadne z nich nigdy nie zamieszkiwało. W tym stanie rzeczy prawo do lokalu mieszkalnego opisanego we wniosku, które było dotąd i jest nadal wynajmowane, Sąd przyznał uczestniczce A. H., która na dzień dokonania działu spadku posiadała największe udziały w prawie i przyznanie tego składnika na jej własność było najbardziej racjonalne. Z tych samych względów Sąd postanowił przyznać uczestniczce dodatkowo działki gruntu położone w miejscowości K. o numerach (...) dla których prowadzona jest księga wieczysta nr (...), o łącznej wartości 297.890 złotych, ciągnik U. (...) o wartości 5.000 złotych, ciągnik U. C- (...) o wartości 2.000 złotych, pług 3-skibowy o wartości 300 złotych, kosiarkę listwową typu OSA o wartości 90 złotych, kopaczkę do ziemniaków (...) o wartości 200 złotych, przetrząsaczo – zgrabiarkę o wartości 180 złotych i brony zawieszane 3 polowe o wartości 150 złotych. W sumie na skutek działu spadku i zniesienia współwłasności uczestniczka A. H. otrzymała składniki majątkowe o łącznej wartości 505.810 zł. Nieruchomość położoną w miejscowości (...), stanowiącą zabudowaną działkę gruntu o numerze (...), o wartości 65.290 zł Sąd postanowił przyznać na własność A. H. i L. Ł. w częściach równych zgodnie z ich wnioskiem. Natomiast działkę gruntu położoną w miejscowości K. o numerze (...) w obrębie geodezyjnym nr (...), o wartości 5.510 złotych, oraz samochód R. (...) o wartości 6.000 złotych, Sąd przyznał wnioskodawcy, zgodnie z jego wnioskiem, czemu nie sprzeciwiały się uczestniczki postępowania. Ponadto Sąd Rejonowy przyjął, że wnioskodawca nie wykazał, że przekazał spadkodawcy środki finansowe na nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ulicy (...) w O.. Wartość składników majątkowych wchodzących w skład spadku Sąd ustalił na podstawie dowodu z opinii biegłego. Mając na względzie wartość przyznaną uczestniczce A. H. składników majątkowych [505.810 zł + (1/2 x 65.290 zł, tj. wartości działki (...)) = 538.455 zł] oraz okoliczność, że pozostałe uczestniczki rzekły się spłat i dopłat należnych im od A. H., na rzecz wnioskodawcy od niej należało zasądzić 86.069,16 zł [1/6 x 538.455 zł – (4/6 x 5.510 zł, tj. wartości działki nr (...))]. Od uczestniczki postępowania L. Ł. na rzecz wnioskodawcy J. K. (1) tytułem dopłaty zasądzono kwotę 3.522,50 zł, mając na uwadze to, że tej uczestniczce przyznano składnik majątkowy o wartości 32.645 zł (1/2 x 65.290 zł, tj. wartości działki (...)), a wnioskodawcy przyznano składniki o łącznej wartości 11.510 zł [(32.645 zł x 1/6 udziału w spadku) – (11.510 zł x 1/6 udziału w spadku)]. Rozliczając wzajemne roszczenia między wnioskodawcą a uczestniczką Z. B. Sąd uwzględnił to, że uczestniczka ta powinna przekazać wnioskodawcy 1/6 z następujących kwot: 9.988,30 zł, tj. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym (...) o numerze (...) prowadzonym przez W. Bank Spółdzielczy

w J., Oddział D. (które postanowieniem uzupełniającym przyznano Z. B.), 20.006,78 zł, tj. kwota wypłacona przez Z. B. z rachunków bankowych spadkodawcy, która nie została przeznaczona na koszty pogrzebu, gdyż te zostały pokryte ze środków z rachunków wypłacanych przez Bank na podstawie przedkładanych faktur i rachunków, 4.000 zł, tj. kwota zasiłku pogrzebowego pobrana przez Z. B., która też nie została przeznaczona na koszty pogrzebu, gdyż te zostały pokryte ze środków z rachunków wypłacanych przez Bank na podstawie przedkładanych faktur i rachunków, 29.600 zł, tj. łączna kwota pobranych czynszów za wynajem lokalu wchodzącego skład spadku, łącznie kwota 63.595,08 zł. O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. mając na uwadze interesy każdego z uczestników postępowania, zaś o pozostałych kosztach na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżył apelacją wnioskodawca zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności przepisu art. 1036 k.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu postanowienia, iż wnioskodawca jako spadkobierca w 1/6 części spadku nie wyraził i nadal nie wyraża zgody na dokonanie w dniu 16 marca 2017 roku darowizny udziałów w spadku przez pozostałych spadkobierców, w szczególności nie wyraził takiej zgody na rozporządzenie udziałami w spadku na rzecz nie będącej spadkobiercą A. H. co powoduje, iż wymieniona zawarta w formie aktu notarialnego darowizna jest na podstawie przepisu art. 1036 zd. 2 k.c. bezskuteczna, gdyż narusza uprawnienia wnioskodawcy, przysługujące mu na podstawie przepisów o dziale spadku;

- naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 k.p.c. w zw. 328 § 2 k.p.c. w zw. art. 361 k.p.c. poprzez naruszenie zasad dotyczących sporządzania uzasadnień orzeczeń na skutek braku dokonania oceny materiału dowodowego w zakresie jego wiarygodności, w szczególności na okoliczność rozliczeń gotówkowych jakie miały miejsce w rodzinie spadkodawcy S.

K., z powodu na przykład z jednej strony dania wiary uczestniczce Z. B., że wręczyła J. K. (1) w gotówce kwotę 5000 zł po śmierci brata S. K. z pieniędzy bezprawnie wypłaconych z konta bankowego, z drugiej zaś strony nie dania wiary wnioskodawcy J. K. (1), który przecież również w gotówce przekazywał za życia brata praktycznie całe pieniądze (oprócz premii mieszkaniowej) na zakup spornego mieszkania, na co przedstawił też inne dowody.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł, jak wynika z treści apelacji, o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania w II instancji.

W odpowiedzi na apelację uczestniczki wniosły o oddalenie apelacji wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe oraz orzekł na podstawie wszystkich zaoferowanych przez strony dowodów, dokonując trafnej ich oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów została przeprowadzona w granicach przysługującej Sądowi I instancji z mocy art. 233 § 1 k.p.c. swobody osądu.

Ustalenia faktyczne w sprawie poczynione zostały na podstawie analizy dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, na czym oparł poszczególne ustalenia. Sąd I instancji wskazał również wnioski, jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń, opierając na nich swoje merytoryczne rozstrzygnięcie, co zostało zawarte w logicznych wywodach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Ustalenia faktyczne i ich ocenę Sąd Okręgowy przyjął za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych

ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji (por. wyroki Sądu Najwyższego z 10 października 1998r., III CKN 650/98, z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, z 27 kwietnia 2010r., II PK 312/09 oraz z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11).

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego i procesowego.

Nie jest w szczególności trafny zarzut naruszenia art. 1036 k.c. Zgodnie z tym przepisem spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. W braku zgody któregokolwiek z pozostałych spadkobierców rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku.

W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, iż sens sankcji bezskuteczności sprowadza się do tego, że pomimo rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do spadku dział spadku może być przeprowadzony w taki sposób jakby rozporządzenia tego nie było (zob. J. Pietrzykowski, w: Komentarz KC, t. II, 1972, s. 1963; E. Drozd, w: System PrCyw, t. IV, 1986, s. 441; M. Pazdan, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. II, 2013, s. 968; uchw. SN z 4.7.1963 r., III CO 21/63). Inny słowy wystąpienie skutku bezskuteczności jest uzależnione od tego, aby w konkretnej sytuacji dokonane rozporządzenie godziło w interesy współspadkobiercy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2000 r., V CKN 1298/00, OSNC 2001, nr 6, poz. 94 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2001 r., IV CKN 1212/00, OSNC 2001, nr 9, poz. 140).

Niewątpliwie w niniejszej sprawie zbycie udziałów spadkowych przez uczestniczki postępowania A. K. i Z. B. nastąpiło bez zgody wnioskodawcy – spadkobiercy J. K. (2). W ocenie Sądu Okręgowego nie naruszało to jednak interesów wnioskodawcy, bez zgody którego czynność ta została dokonana. Analiza stanu faktycznego przedmiotowej sprawy oraz przeprowadzone postępowanie dowodowe uzasadniają przyjęcie stanowiska, iż okoliczności takie jak zamieszkiwanie wnioskodawcy poza granicami Polski oraz brak wykazania przez niego posiadanych środków na spłatę pozostałych współwłaścicieli majątku spadkowego, stanowiłyby przeszkodę w przyznaniu wnioskodawcy na własność lokalu położonego w O. przy ulicy (...), o co zabiegał wnioskodawca. Uwzględniając fakt, że to uczestniczka postępowania A. K. posiadała największy udział w majątku spadkowym, to właśnie jej przypadłaby własność przedmiotowego lokalu. Skoro jednak uczestniczka ta zbyła swój udział w majątku spadkowym na rzecz uczestniczki A. H., której ostatecznie Sąd Rejonowy przyznał na własność przedmiotowy lokal, to zbycie udziału spadkowego bez zgody wnioskodawcy nie naruszało jego uprawnień na podstawie przepisów o dziale spadku. Wnioskodawca w wyniku działu i zniesienia współwłasności otrzymał stosowne dopłaty, które zaspokajają jego uprawnienia przysługujące mu jako spadkobiercy S. K..

Za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, w oparciu o wszechstronną analizę materiału dowodowego, nienaruszającą przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99). Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00). Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami.

Wnioskodawca wskazuje w apelacji na istnienie związku między przyjęciem przez Sąd Rejonowy, iż uczestniczka Z. B. przekazała wnioskodawcy kwotę 5.000 zł a uznaniem, że wnioskodawca nie wykazał by przekazał spadkodawcy określoną kwotę na zakup spornego lokalu. Związek ten nie został jednak wyjaśniony tak by można było przyjąć, iż

ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy jest z uwagi na powiązanie tych dwóch okoliczności dotknięta błędem logicznym. Przyjęcie przez Sąd Rejonowy naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga nie tyle przedstawienia korzystnego dla strony stanu faktycznego lecz wykazania, że ocena dowodów dokonana przez Sąd jest wadliwa. Takiego wyводу wnioskodawca nie przedstawił w apelacji. Zresztą fakt otrzymania od uczestniczki postępowania kwoty 5000 zł potwierdził sam wnioskodawca, wskazując jedynie inny tytuł, który jego zdaniem uzasadniał powyższą zapłatę (k.281).

Zgodzić się także należy ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że wnioskodawca nie wykazał aby przekazał spadkodawcy środki pieniężne na pokrycie wkładu budowlanego dotyczącego prawa do lokalu przy ulicy (...) w O.. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało podstaw do ustaleń w tym zakresie, np. kiedy i w jakiej wysokości były to wpłaty, ale przede wszystkim z jakiego tytułu. Czy była to czynność pod tytułem darmym, czy też odpłatana. Wnioskodawca nie wyjaśnił tej kwestii. W tej sytuacji nie sposób poczynić kategoriycznych ustaleń co do pochodzenia środków pieniężnych na pokrycie wkładu budowlanego od wnioskodawcy.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. W judykaturze przeważa pogląd, w myśl którego strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, oraz z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07).

Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera wszystkie wymagane przez ustawodawcę elementy, w szczególności wskazana została podstawa prawna rozstrzygnięcia. W oparciu o jego treść Sąd Okręgowy mógł przeprowadzić kontrolę orzeczenia. Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., mógłby być skuteczny tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że wadliwości uzasadnienia miały wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1997 r., I PKN 97/97). Takiego rodzaju twierdzenia nie znalazły się w uzasadnieniu rozpoznawanej apelacji.

Na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy sprostował oczywistą omyłkę w komparycji zaskarżonego wyroku w zakresie oznaczenia przedmiotu sprawy, którym był nie tylko dział spadku, ale również zniesienie współwłasności, z uwagi na udział w sprawie uczestniczki, która nie legitymowała się statusem spadkobiercy, choć posiadała udział w majątku spadkowym wynikającym z innego niż spadkobranie tytułu prawnego.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł, jak w postanowieniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że w sprawie nie zachodzą podstawy do odstąpienia od zasady orzekania o kosztach w postępowaniu nieprocesowym.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo